

Ammunitions- och minröjning

SäkI Amröj 10

Ammunitions- och minröjning , Säkerhetsinstruktion för vapen och ammunition med mera (Säkl) 2010-års utgåva enligt nedan, fastställs för tillämpning inom Försvarsmakten från och med 2010-07-01.

M7739-351075 Säkl Amröj 2010, Ammunitions- och minröjning.

Från samma tidpunkt upphävs Säkl 2008 enligt nedan

M7739-351014 Säkl Amröj 08. Fastställd med 2007-10-25, 14 990:76315.

Beslut i ärendet har fattats av överste Anders Emanuelson varvid föredragande har varit överstelöjtnant Tomas Kryhl.

Anders Emanuelson

Tomas Kryhl

© **2010 Försvarsmakten** , Stockholm

Tryckeri: Arkitektkopia, Växjö 2009

Boken är publicerad i samarbete med **Citec Information AB**

Sakavdelningar: Försvarsmaktens Marksäkerhetsinspektion och SWEDEC, mj Ole Maasing.

Redaktör: Roger Tiensuu

M7739-351075 Säkl Amröj 2010

Central lagerhållning: Försvarets bok- och blankettförråd

Innehållsförteckning

Inledning	9
1 Ansvar	11
Ammunitionsröjning	11
Ansvarsförhållanden inom Försvarsmakten	13
2 Utbildning och behörighet	19
Skarp, apterad, armerad ammunition och OXA.	19
Nationell ammunitionsröjning och röjning av sjöfynd	19
Ammunitions- och minröjningspersonal vid internationell verksamhet	25
3 Försöksammunition, minröjningsormar, robotar och brand i övningsobjekt	27
Försöksammunition	27
Minröjningsorm 1 och 10	27
Robotar	28
Brand i övningsobjekt	28
4 Avspärningar och riskområden	29
Bilagor	
1 Begreppsförklaringar	31

Inledning

Inledning till SäkI-serien återfinns i *SäkI G*.

SäkI Amröj gäller för

- ammunitions- och minröjningsledare och övrig personal som ingår i ammunitions- och minröjningsenheter
- personal som utbildar ammunitions- och minröjningsledare och övrig personal som ingår i ammunitions- och minröjningsenheter
- chefer som planerar och leder ammunitions- och minröjningsverksamhet
- chefer för förband och skolor och deras utbildningspersonal
- chefer för övnings- och skjutfältsenheter (motsvarande).

Boken kan även utgöra underlag för övriga totalförsvarensenheter som har ansvar för ammunitionsröjning och därvid kan komma att samverka med eller understödjas av Försvarmakten.

I de fall Försvarmaktens personal understödjer kommunal eller statlig räddningstjänst och situationen omfattas av lag (2003:778) om skydd mot olyckor, beslutar räddningsledare i dialog med ammunitionsröjningsledaren om insats och risktagningsnivå.

Bestämmelserna i denna bok ska kompletteras med särskilda bestämmelser (missionsanpassade bestämmelser) för aktuellt operationsområde. De särskilda bestämmelserna för röjning på land utarbetas av SWEDEC och fastställs av Försvarmaktens operative chef.

De särskilda bestämmelserna för röjning av undervattensammunition och ammunition under vatten utarbetas av 4.sjöstridsflottiljen och fastställs av Försvarmaktens operativa chef.

Övningsledare, utbildningsbefäl, ammunitions- och minröjningspersonal får endast utbildas på eller använda den utrustning, tekniker och de metoder för vilka de har av Försvarsmakten fastställd utbildning. Utbildningen ska vara kvalitetssäkrad av SWEDEC avseende röjning på land och 4. sjöstridsflottiljen avseende röjning av sjöfynd.

Inom försvarsmakten regleras ammunitions- och minröjningstjänsten av Handbok ammunitions- och minröjning (H am- och minröj):

- Skyddsåtgärder
- Lokaliseringsteknik
- Oskadliggörandeteknik
- Arbetsmetoder
- Röjning av IED
- Röjning av biologisk och kemisk ammunition
- Röjning av ammunition under vatten
- Ammunitionslära.

SäKI-serien är överordnad, och har tolkningsföreträdare, gentemot *Handbok Ammunitions- och minröjning (H Am- och minröj)*.

SäKI-seriens indelning framgår av pärmens insida.

1 Ansvar

Ammunitionsröjning

1. Försvarmakten. Försvarmakten ansvarar för all ammunitionsröjning av svensk, militär ammunition inom militärt område eller inom civilt område som är avlyst för militär verksamhet utom när brott eller misstanke om brott föreligger.

Ammunitionsröjning i samband med *brott eller vid misstanke om brott* sker enligt *mom 4*.

Vid olycka med explosiva varor inom militärt område eller inom civilt område som är avlyst för militär verksamhet ska beslut om oskadliggörande av ammunition eller ammunitionsrester eller annan åtgärd fattas av chefen för Försvarmaktens säkerhetsinspektion i samverkan med aktuell polismyndighet och förbandschef.

Då Försvarmakten stödjer det civila samhället (Polismyndighet, Kustbevakning, Räddningstjänst) med ammunitionsröjning får följande ammunition inte röjas utan särskilt beslut och särskilt utfärdade röjningsbestämmelser

- utländsk ammunition
- ammunition som inte kan identifieras
- sjöfynd som inte kan identifieras.

Beslutet fattas av Försvarmaktens operativa chef efter samråd med HKV/MUST, SWEDEC eller 4. sjöstridsflottiljen.

Röjningsbestämmelser utfärdas av SWEDEC avseende ammunition på land och av 4. sjöstridsflottiljen avseende sjöfynd.

Försvarmakten ansvarar i Sverige för omhändertagande och oskadliggörande av militära sjöfynd. Samordning med samhällets resurser ska ske genom territoriell chefs försorg. Territoriell chef eller den han utser ska informera Länsstyrelsen, Sjöfartsverket, Luftfartsverket, Kustbevakningen, Räddningstjänsten och Polisen då dessa myndigheters ansvarsområden tangeras eller deras resurser behöver nyttjas.

Försvarmakten ska efter framställan stödja Kustbevakningen, Räddningstjänsten och Polisen enligt *mom 2-4*.

2. Kustbevakningen. Kustbevakningen ansvarar för omhändertagande av kemiska stridsmedel på svenskt territorialhav och ekonomisk zon samt i Väneren, Vättern och Mälaren samt på fartyg som inte ligger i hamn.

Om sjöfyndet eller objektet bedöms innehålla explosivämne, ska Försvarmakten understödja vid lokalisering, identifiering, indikering, sanering och oskadliggörande.

3. Kommunala räddningstjänsten. Den kommunala räddningstjänsten ansvarar för omhändertagande av kemiska stridsmedel på land samt på fartyg i hamn.

Om sjöfyndet eller objektet bedöms innehålla explosivämne, ska Försvarmakten understödja vid lokalisering, identifiering, indikering, sanering och oskadliggörande.

4. Polismyndigheten. Polismyndigheten är ansvarig för

- allt övrig omhändertagande av ammunition och OXA, såväl av militärt som civilt ursprung
- all ammunitionsröjning i samband med brott eller vid misstanke om brott, även inom militärt område eller område som är avlyst för militär verksamhet.

Försvarmakten kan understödja polismyndigheten efter framställan. Vid olycka med militära explosiva varor på civilt område ska beslut om oskadliggörande eller annan åtgärd fattas av aktuell polismyndighet.

5. Risktagningsnivåer vid ammunitions- och minröjningsverksamhet på land. Risktagningsnivåerna (Incident Category) A-D beskrivs enligt STANAG 2143 och återfinns i *Handbok Am- och minröjning Skyddsåtgärder* samt i särskilda bestämmelser (t.ex. missionsanpassade bestämmelser).

Risktagningsnivåerna ska även användas vid planering och prioritering av kommande rekognoserings- och röjningsarbeten.

6. Säkerhetsanalys. Vid all ammunitions- och minröjningsverksamhet ska ammunitions- och minröjningsledare genomföra en säkerhetsanalys enligt *Handbok Am- och minröj Skyddsåtgärder*.

Säkerhetsanalysen ersätter Riskanalysen enligt *Säkl G, kapitel 2*.

De arbetsmetoder, tekniker, materiel och skyddsutrustningar som medför minsta risken för röjande personal ska användas.

Ansvarförhållanden inom Försvarmakten

7. Högkvarterets chef för produktion (HKV C PROD). HKV C PROD har det övergripande ansvaret för

- Försvarmaktens nationella ammunitionsröjning inom militärt område och inom civilt område som är avlyst för militär verksamhet
- ammunitionsröjning som genomförs inom ramen för avveckling och avyttring av skjutfält
- rekognosering, bärgning och oskadliggörande av dumpad ammunition.

8. Försvarmaktens operative chef. Försvarmaktens operative chef har det övergripande ansvaret för Försvarmaktens ammunitions- och minröjningsinsatser vid internationell verksamhet.

9. Armétaktisk stab (ATS). C ATS samordnar och beordrar stöd till civil verksamhet avseende ammunitionsröjning. Ärenden som klassas som sjöfynd överförs från ATS till MTS för åtgärd.

10. Marintaktisk stab (MTS). C MTS har det övergripande ansvaret för

- Försvarsmaktens stöd till Kustbevakningen vid omhändertagande av sjöfynd som innehåller kemiska stridsmedel
- omhändertagande av militära sjöfynd som inte innehåller kemiska stridsmedel.

11. 4. sjöstridsflottiljen (4. sjöstriflj). C 4. sjöstriflj

- ansvarar för utbildning, behörighetsprövning och kompetensutveckling av personal för rövning av militära sjöfynd
- dokumenterar och utvärderar inkomna ammunitionsröjningsrapporter.

12. Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum (SWEDEC). C SWEDEC

- stödjer Försvarsmaktens ammunitions- och minröjningsverksamhet på land, nationellt och internationellt
- stödjer efter framställan från C ATS, Polismyndigheter, Kustbevakningen, Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) och den kommunala räddningstjänsten med ammunitionsrövning på land
- stödjer efter framställan från Försvarsmaktens operative chef CBRN-insatsstyrkan med rövning av ammunition på land som misstänks innehålla CBR- eller brandstridsmedel, nationellt och internationellt
- stödjer efter framställan från C ATS regional CBRN-insatsenhet med rövning av ammunition på land som misstänks innehålla CBR- eller brandstridsmedel
- ansvarar för utbildning och behörighetsprövning av am- och minröjningspersonal för rövning på land
- dokumenterar och utvärderar inkomna ammunitionsröjningsrapporter.

13. Totalförsvarets skyddscentrum (SkyddC). C SkyddC

- stödjer efter framställan från C ATS eller C MTS, Polismyndigheter, Kustbevakningen och kommunala Räddningstjänster med CBRN-skydd vid rövning av ammunition som misstänks innehålla CBR- eller brandstridsmedel.

14. Chef med ansvar för tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken (CMA). CMA ska

- upprätta och aktuellhålla instruktioner för skjutfält och målområden bland annat avseende
 - ytletning, ammunitionsröjning och skrotavstädning, se *SäKI Ö/S kap 4*.
 - eventuella begränsningar för tillträde eller verksamhet i målområde.
 - tillåtna målområden samt tillåten ammunition för målområde eller del av målområde
 - brandförsvaret, se *SäKI G, kap 13, SäKI Ö/S kap 4* samt *SäKI Ö/S, bilaga 5*.
- säkerställa tillgången till ammunitionsröjningsledare samt utse ammunitionsröjningsledare med ansvar för ammunitionsröjning inom garnison, skjutfält (motsvarande)
- efter framställan från C ATS eller C MTS stödja Polismyndigheterna, Kommunala räddningstjänsten och Kustbevakningen med ammunitionsröjning
- beordra ammunitionsröjning på militärt område eller civilt område som är avlyst för militär verksamhet
- besluta om avspärrning enligt *SäKI Ö/S kap 4*.

15. Undantag från bestämmelser för ammunitions- och minröjning vid svenska förband i internationell tjänst. Svensk förbandschef som enligt särskilda bestämmelser för aktuell insats (t. ex. missionsanpassade bestämmelser) har mandat att beordra ammunitions- och minröjning får fatta beslut om undantag från dessa särskilda bestämmelser, i samråd med ammunitionsröjningsofficer eller ammunitionsröjningsföreträdare. Ett sådant beslut, med motivering, ska dokumenteras samt rapporteras till Försvarmaktens operative chef med kopia till Försvarmaktens säkerhetsinspektion och SWEDEC (röjning på land) eller 4.sjöstridsflottiljen (röjning av sjöfynd).

16. Svensk förbandschef. Svensk förbandschef vid internationell verksamhet, som enligt särskilda bestämmelser för aktuell insats (missionssanpassade bestämmelser):

- beordrar ammunitions- och minröjning samt anger risktagningsnivå
- beordrar ammunitions- och minröjning som genomförs med syfte att vidmakthålla egen förmåga
- avdelar övningstid mellan insatserna för att vidmakthålla och öka kunskaper och färdigheter hos röjningspersonalen
- upprättar och aktuellhåller instruktioner för skjutfält eller målområden bland annat avseende
 - ytletning, ammunitionsröjning och skrotavstädning, se *SäKI Ö/S kap 4*.
 - eventuella begränsningar för tillträde eller verksamhet i målområde, se *SäKI Ö/S kap 4*.
 - tillåtna målområden samt tillåten ammunition för målområde eller del av målområde
 - brandförsvaret, se *SäKI G, kapitel 13, SäKI Ö/S 4* samt *SäKI Ö/S, bilaga 5*.

17. Ordergivning och Rapportering. Ordergivning och rapportering vid ammunitions- och minröjningsverksamhet sker i första hand digitalt och i enlighet med STANAG 2221 med tillhörande AEODP-6.

Exempel på order- och rapportblanketter samt ifyllda order- och rapportblanketter återfinns i *Handbok Am- och minröj - Arbetsmetoder, EOD-IS* och på *EMIL*.

Vid internationell verksamhet är språket engelska och nedanstående blanketter används.

Tabell 1: 1 Blanketter vid Internationell Verksamhet

Littering	NATO benämning	Svensk benämning
A	Explosive ordnance incident report EOINCREP	Incidentrapport am- och minröjning
B1	Explosive ordnance reconnaissance task order EORTASKORD	Rekognosceringsorder
B2	Explosive ordnance reconnaissance spot report EORSPOTREP	Förenklad rekognosceringsrapport

Littering	NATO benämning	Svensk benämning
B3	Explosive ordnance reconnaissance report EORREP	Rekognosceringsrapport
C1	Explosive ordnance disposal task order EODTASKORD	Röjningsorder
C2	Explosive ordnance disposal Spot report EODSPOTREP	Förenklad röjningsrapport
C3	Explosive ordnance disposal report EOD-REP	Röjningsrapport
D	Explosive ordnance technical report EO-TECHREP	Teknisk informationsrapport

Vid nationell verksamhet är språket svenska och nedanstående blanketter används.

Tabell 1: 2 Blanketter vid Nationell Verksamhet

Littering	NATO benämning	Svensk benämning
B1	Explosive ordnance reconnaissance task order EORTASKORD	Rekognosceringsorder
B3	Explosive ordnance reconnaissance report EORREP	Rekognosceringsrapport
C1	Explosive ordnance disposal task order EODTASKORD	Röjningsorder
C3	Explosive ordnance disposal report EODREP	Röjningsrapport
D	Explosive ordnance technical report EOTECHREP	Teknisk informationsrapport

Kopia av rapport efter all genomförd am- och minröjverksamhet ska sändas till uppgiftsställaren och till SWEDEC (röjning på land) eller 4.sjöstriflj (röjning av sjöfynd), originalet förvaras vid förbandet.

18. Ammunitionsröjningsledare. Utsedd ammunitionsröjningsledare för garnison, skjutfält (motsvarande) ska planlägga, organisera och leda fortlöpande ytletning, ammunitionsröjning och skrotavstädning inom målområden och i förekommande skjutriktningar.

Utsedd ammunitionsröjningsledare i övningsledning ska biträda övningsledare med

- att före övning bedöma risken för OXA med hänsyn till avsedd målterräng och till använd ammunition samt möjligheterna att lokalisera och oskadliggöra OXA
- underlag för övningsledarens rapport till CMA om kvarvarande OXA, antal och läge.

2 Utbildning och behörighet

Skarp, apterad, armerad ammunition och OXA.

Vid utbildning, övning och behörighetsprövning av personal i Sverige för am- och minröjverksamhet på land, där apterad, armerad skarp ammunition samt OXA används, ska skriftligt tillstånd från C SWEDEC inhämtas innan verksamheten påbörjas.

För Marinens motsvarande verksamhet i maritim miljö skall tillstånd inhämtas från respektive flottiljchef.

Vid röjning av UMD med Röjdykare eller EOD-operatör ska tillstånd inhämtas från C 4. sjöstridsflottiljen.

Tillståndet avser specifik verksamhet och tid, genomförd av namngiven övningsledare.

Nationell ammunitionsröjning och röjning av sjöfynd

Med nationell ammunitionsröjning avses röjning av övnings- och skjutfält. Det avser också röjning av egen militär ammunition på civilt område som är avlyst för militär verksamhet. Forsvarsmaktens stöd till samhället avseende röjning av upphittad, beslagtagen eller inlämnad svensk ammunition (civil som militär) ingår i denna verksamhet. Se dock *kap 1 mom 2*.

Ammunitionsröjning under vatten som kräver dykutrustning eller fridykning får endast utföras av personal som genomgått särskild utbildning enligt *mom 2*.

1. Lämplighet. Elever till kurs vid SWEDEC ska före utbildning bedömts som lämplig för ammunitions-/minröjning av avsändande chef.

2. Behörighet.

Ammunitionsröjningsledare CMD.

Ammunitionsröjningsledare CMD har behörighet för

- röjning av svensk och utländsk konventionell ammunition
- stöd till samhället avseende röjning av svensk och utländsk konventionell ammunition.

Behörighet som ammunitionsröjningsledare CMD erhålls efter utbildning vid SWEDEC.

Behörigheten som amröjledare i insatsorganisationen gäller under den tid då individen tillhör eller tjänstgör vid amröjningsenhet. I övrigt gäller behörigheten i fem år.

För amröjledare i produktionsorganisationen gäller behörigheten i fem år.

Förnyad eller förlängd behörighet kan erhållas efter invärdering vid SWEDEC.

Nationell ammunitionsröjningsledare.

Nationell ammunitionsröjningsledare har samma behörighet som Amröjledare CMD med följande begränsningar:

- lokalisering genom yttletning
- oskadliggörande av påträffad ammunition endast genom förstöring.

Behörighet som Nationell ammunitionsröjningsledare erhålls efter utbildning vid SWEDEC.

Behörigheten gäller svensk militär ammunition, på övnings- och skjutfält, samt på civilt område som är avlyst för militär verksamhet. Behörigheten gäller i fem år. Gäller även utländsk ammunition, på övnings- och skjutfält, samt på civilt område som är avlyst för militär verksamhet,

enligt röjningsanvisningar utfärdade av SWEDEC. Behörigheten gäller i fem år.

Repetitionskurs nationell ammunitionsröjning.

Ovanstående kurs är tvådelad och ger förlängd behörighet såsom Nationell ammunitionsröjningsledare (del 1) samt behörighet att stödja samhället avseende röjning av svensk militär ammunition (del 2).

Behörigheten gäller i fem år.

Ammunitionsröjningsledare IEDD.

Ammunitionsröjningsledare IEDD har behörighet för

- röjning av IED
- stöd till Polismyndigheterna avseende röjning av IED.

Behörighet som Ammunitionsröjningsledare IEDD erhålls efter utbildning vid SWEDEC.

Behörighet att stödja Polismyndigheterna gäller endast IEDD-grupp ur insatsorganisationen.

Behörigheten som amröjledare IEDD i insatsorganisationen gäller under den tid då individen tillhör eller tjänstgör vid amröjningsenhet. I övrigt gäller behörigheten i fem år.

För amröjledare IEDD i produktionsorganisationen gäller behörigheten i fem år.

Förnyad eller förlängd behörighet kan erhållas efter invärdering vid SWEDEC.

Ammunitionsröjningsledare BCMD.

Ammunitionsröjningsledare BCMD har behörighet för

- röjning av BCM
- stöd till Polismyndigheterna avseende röjning av BCM.

Behörighet som Ammunitionsröjningsledare BCMD erhålls efter utbildning vid SWEDEC.

Behörigheten som amröjledare BCMD i insatsorganisationen gäller under den tid då individen tillhör eller tjänstgör vid amröjningsenhet. I övrigt gäller behörigheten i fem år.

För amröjledare BCMD i produktionsorganisationen gäller behörigheten i fem år.

Förnyad eller förlängd behörighet kan erhållas efter invärdering vid SWEDEC.

Ammunitionsröjningsledare UMD (4. sjöstridflottiljen kurs Amröj UV eller M 0531).

Ammunitionsröjningsledare UMD har behörighet för

- röjning av sjöfynd.

Kurs **Amröj UV** ger behörighet att röja sjöfynd.

Förkunskapskrav

- godkänd och kommenderad dykare
- ammunitionsröjningsledare (Nationell eller CMD)
- dykledareutbildning inom respektive dykkategori.

Kurs **M0531** ger behörighet att röja sjöfynd som påträffas under vattenytan. Röjning med denna behörighet får endast ske med mekanisk röjmetod (minförstörelsfarkost).

Behörighet för personal utbildad inom marinen gäller i fem år och därefter till den 31 januari påföljande år. För förnyad behörighet krävs att man genomgår repetitionskurs vid motsvarande marina utbildningsenhet.

Ammunitionsröjningsofficer och ammunitionsröjningsföreträdare i bataljons- eller kontingentsstab.

Ammunitionsröjningsofficer i bataljons- eller kontingentsstab ska vara utbildad ammunitionsröjningsledare (vid behov kompletterat med IEDD-, BCMD- eller UMD-utbildning).

Minröjningssoldat maskinella metoder.

Behörighet som minröjningssoldat maskinella metoder kräver att följande utbildningar genomgåtts med godkänt resultat

- minröjning - manuella metoder
- minröjning - maskinella metoder.

Ammunitionsröjningssoldat.

Behörighet som ammunitionsröjningssoldat kräver att man genomgått följande utbildningar med godkänt resultat

- minröjning - manuella metoder
- ammunitionsröjning - grund.

Ammunitionsröjningssoldat har behörighet att under ledning av Ammunitionsröjningsledare utföra ammunitions- eller minröjning.

Minröjningssoldat.

Behörighet som minröjningssoldat kräver att man genomgått följande utbildningar med godkänt resultat

- minröjning - manuella metoder.

Minröjningssoldat har behörighet att under ammunitions- eller minröjningsledare utföra minröjning.

IEDD-soldat.

Behörighet som IEDD-soldat kräver att man genomgått följande utbildningar med godkänt resultat

- ammunitionsröjningsledarutbildning CMD vid SWEDEC
- IEDD utbildning vid SWEDEC.

BCMD-soldat.

Behörighet som BCMD-soldat kräver att man genomgått följande utbildningar med godkänt resultat

- ammunitionsröjningsledarutbildning CMD vid SWEDEC
- BCMD utbildning vid SWEDEC.

Ammunitionssökhundgruppchef.

Behörighet som ammunitionssökhundgruppchef kräver att man genomgått följande utbildningar med godkänt resultat

- minröjning - manuella metoder
- minröjningsledarutbildning vid SWEDEC
- ammunitionssökhundgruppchefs utbildning vid SWEDEC.

Ammunitionssökhundförare.

Behörighet som ammunitionssökhundförare kräver att man genomgått följande utbildningar med godkänt resultat

- grund- och fortsättningskurs ammunitionssökhund vid FHTE
- minröjning - manuella metoder.

Övrig personal. (Behovsanpassad utbildning).

Behovsanpassad utbildning ges till den personal som i sin tjänstgöring behöver erforderlig kompetens (se *SäKI G 2:14* och *SäKI Spräng 1:1*) i ammunitionsröjning, t ex personal som arbetar i ammunitionsförråd, övningsledare och utbildningsbefäl. Finkalibrig ammunition <13 mm och patronerad ammunition grövre än 13 mm med eller utan spårlyus och med eller utan verkansdel får röjas enligt anvisningar i *H Am- och minröj - Oskadliggörande teknik*.

Denna personal med behovsanpassad utbildning får röja svensk ammunition med oskadliggörande tekniker och metoder för vilka de har utbildning, enligt *tabell 2:1*.

Tabell 2: 1 Svensk oexploderad ammunition som får röjas av övrig personal

Ammunition	Teknik		
	Påläggsplattning	Sprängplatta	Bränning
Vinggranat a, b	X	X	
40 mm gsgr, 40 mm psgr till grsp c		X	
Spränghandgranat		X	
Chockhandgranat		X	
Rökhandgranat utan fosfor			X

Ammunition	Teknik		
	Påläggs-laddning	Sprängplatta	Bränning
Rökhandgranat med fosfor		X	
Markeringsmedel			X
Larmmina			X
Landmina. Se <i>Säkl Spräng, kapitel 5 mom 9</i>			
Rökfackla			X
Övningsgas- och brandammunition (utom bomber och granater)			X
Signal- och lysammunition (utom bomber och granater)			X
Elektronbrandbomb. Se <i>Säkl BRök, kapitel 10</i>			
Sprängmedel	X		X
Tändmedel och med tändmedel apterat sprängmedel	X		
Dola (= kvarvarande laddning efter sprängning). Se <i>Säkl Spräng 3:5</i>			
Rökkastarammunition. Se <i>Säkl Fordon, kap 15, Säkl Ehv/Pv Kap 7</i>			
Klickad och oskjuten ammunition. Se <i>H Am- och Minröj Oskadliggörandeteknik</i>			

- Gäller endast vinggranat med klickad drivladdning eller inte skjuten vinggranat med tändrör som inte går att återsäkra.
- Pansarsprängvinggranat 94 (STRIX) eller delar därav får röjas endast av behörig ammunitionsröjningsledare och efter anvisningar från FMV och beslut av HKV.
- Granat med AD-funktion får endast röjas av behörig ammunitionsröjningsledare.

Ammunitions- och minröjningspersonal vid internationell verksamhet

Utöver ovanstående utbildningar krävs av SWEDEC (röjning på land) eller 4. sjöstridsflotilljen (röjning av sjöfynd) godkänd missionsanpassad utbildning.

3 Försöksammunition, minröjningsormar, robotar och brand i övningsobjekt

Försöksammunition

1. Försöksammunition. Vid röjning av försöksammunition ska röjningsanvisningar finnas i de särskilda säkerhetsföreskrifter som gäller för denna ammunition, dessa ska erhållas från uppdragsgivaren.

Minröjningsorm 1 och 10

2. Minröjningsorm 1 och 10. Minröjningsorm 1 och 10 får i fredstid endast användas vid demonstrationsskjutning (-sprängning) samt i internationell tjänst vid risktagningsnivå A och B.

För utbildning i materielkännedom och handhavande används övningsminröjningsorm 1 och 10 med blind raket och med bromsskärm utan markeringsladdning.

Övningsminröjningsorm 1 och 10 ska efter varje skott lämnas in till förråd för översyn.

Robotar

3. Omfattning. BK 90 med Musjas 1 och 2, rb 12, rb 15F, rb 15KA, rb 15M, rb 71, rb 74, rb 75, rb 75 T rb 77 och rb 99 får röjas endast efter beslut av Försvarsmaktens operative chef och efter anvisningar från FMV.

4. Utländska robotar. Utländska robotar som är klassificerade av amröjledaren får oskadligöras genom förstöring.

För hanteringssäkring av utländska robotar krävs att amröjledaren är utbildad för röjning av aktuell robot samt att röjningsanvisningar är fastställda av SWEDEC.

5. Definitioner. För flygplansburna robotar gäller att även robot som nödsjutits, nödfällts ska anses vara OXA.

Flygplansburen klickad robot (utebliven separation) anses inte vara OXA.

Skjuten robot och robot som skadats i samband med haveri, tappats eller nödsjutits eller fällts under flygning ska betraktas som armerad.

Brand i övningsobjekt

6. Brand i övningsobjekt. Om brand uppstår i övningsobjekt får riskområdet beträdas tidigast 10 minuter efter det att branden slocknat.

4 Avspärningar och riskområden

1. Grundläggande bestämmelser. Grundläggande bestämmelser för avspärning finns i *SäKI G, kap 8* och *SäKI Ö/S kap 4*. Teknisk beskrivning av varningsåtgärder finns i *H Am- och minröj TF – Skyddsåtgärder*.

2. Avspärningens utsträckning. Före fastställande av avspärningens utsträckning ska en teknisk riskbedömning genomföras enligt *H Am- och minröj TF – Skyddsåtgärder*.

Efter genomförd teknisk riskbedömning fastställer amröjledare riskområde. Riskområdet kan i vissa fall reduceras genom skadebegränsande åtgärder enligt *H Am- och minröj TF – Skyddsåtgärder*.

3. Säkerheten i luftrummet. Den som beordrar avspärning är ansvarig för att säkerheten i luftrummet säkerställs. Bestämmelser för detta framgår av *SäKI G, kap 9*.

I internationell tjänst gäller FN-, NATO- eller nationella bestämmelser. Säkerheten i luftrummet ska regleras i särskilda (missionsanpassade) bestämmelser.

4. Bevakning. Bevakning används i regel endast för kortare tid eller då särskilda omständigheter kräver det, t ex vid OXA utanför militärt område.

5. Övervakning. Då riskområde och angränsande område kan övervakas och röjningsarbetet omedelbart kan avbrytas, kan avspärning utgöras av övervakning. Säkerhetspost för övervakning ska vid behov utrustas med erforderlig utrustning och ska stå i direkt förbindelse med ammunitionsröjningsledaren.

6. Upphävande av avspärning. I avspärreat område där man, genom till exempel eldobservation, konstaterat att OXA finns, men inte kunnat lokaliseras ska

- ytletning genomföras
- ytsökning sker vid behov.

Om enstaka OXA trots detta inte återfinns får CMA, eller vid internationell tjänst svensk förbandschef beordra att avspärningar hävs.

7. Avspärning utanför militärt område eller utanför civilt område som är avlyst för militär. Avspärning utanför militärt område eller utanför civilt område som är avlyst för militär verksamhet genomförs av polismyndighet.

8. Riskområden. Riskområden för minor och annan ammunition vid rövning på land framgår av *H Am- och minröv Skyddsåtgärder*.

Riskområden vid rövning med trupp- och djupminrövsystem framgår av *H Am- och minröv Arbetsmetoder*.

Riskområden vid undervattenssprängning framgår av *H Am- och minröv Skyddsåtgärder* samt *Säkl Sjö, kap 14*.

Amrövledaren fastställer aktuellt riskområde i enlighet med ovanstående handböcker.

Bilaga 1 Begreppsförklaringar

Begrepp och definitioner avseende ammunitions- och minröjningsverksamhet uppdateras och ges ut årligen av SWEDEC.

Vid tolkning av Säkl Amröj 2010 gäller de begrepp och definitioner som redovisas nedan.

Ammunition	Materiel för skadeverkan, rök- och gasbeläggning, brand- och lysverkan, sprängning, minering, ammunitions- och minröjning, markering samt materiel som vid utbildning ersätter sådan materiel. Materielen kan innehålla explosivämnen eller andra speciella ämnen.
Ammunitionsröjningsverksamhet	Verksamhet som syftar till att, inom ett specificerat område reducera eller eliminera riskerna från ammunition som innehåller explosivämnen, skadliga biologiska, kemiska eller radiologiska ämnen.
Ammunitionsröjningsledare (CMD)	Ammunitionsröjningsledare med behörighet att planera, organisera, utföra samt att leda underställd personal i ammunitionsröjning, nationellt och internationellt.
Ammunitionsröjningsledare (Nationell)	Ammunitionsröjningsledare med behörighet att leda nationell ammunitionsröjning.
Autodestruktion (AD)	Se <i>Självsprängning</i> .
BCMD (Biological and Chemical Munition Disposal)	Röjning av biologisk och kemisk ammunition.
Blindgångare	Se <i>OXA</i> .
CMD (Conventional Munition Disposal)	Röjning av konventionell ammunition.
Desaptera	Avlägsna samtliga tändsystem eller delar därav från verkansdel.
Desarmera	Försätta samtliga tändsystem eller delar därav ur funktion i syfte att göra ammunitionen hanteringssäker.
EOD (Explosive Ordnance Disposal)	Ammunitionsröjningsverksamhet.
Identifiering	Ammunitions- och minröjningsverksamhet som syftar till fastställande av ammunitionens identitet och status.
IED (Improvised Explosive Device)	Anordning som är provisoriskt tillverkad eller placerad på ett provisoriskt sätt och som innehåller förstörande, dödliga, pyrotekniska eller brandkemikalier.

IEDD (Improvised Explosive Device Disposal)	Röjning av IED.
Klassificering	Ammunitions- och minröjningsverksamhet som syftar till att fastställa typ av ammunition, verkan och status
Klickad ammunition	Ammunition försedd med drivladdning vars tändhatt, tändskruv, elsprängkapsel (motsvarande) inte tänd drivladdningen vid avfyring. Klickad ammunition har inte lämnat eldröret (motsvarande) efter avfyring, vilket innebär att verkansdelens säkringar som normalt upphävs efter avfyring är intakta.
Maritim miljö	Begreppet sjöminröjning och ammunitionsröjning i maritim miljö omfattar röjning av sjöminor eller annan sjöammunition i allmänhet samt övrig ammunition och OXA som befinner sig vid kajanläggningar, på fartyg och båtar samt i vatten.
Minfö	Minförsöringsladdning. Laddning för oskadliggörande av vissa sjöfynd.
Minröjningsledare	Minröjningsledare har behörighet att planera, organisera, utföra samt att leda minröjningsverksamhet.
Minröjningsledare vid internationell verksamhet	Minröjningsledare med behörighet att leda minröjningsverksamhet i utlandsstyrkan.
Minröjningsverksamhet på land	Verksamhet på land som syftar till att reducera eller eliminera effekterna från minor och minfält.
MRT (Mine Rescue Team)	Undsättningsstyrka främst avsedd för <ul style="list-style-type: none"> • uthämtning av personal och materiel i samband med ammunitions- och minolyckor • uthämtning av skadad efter bekämpning med utspridningsbara minor eller direktverkande substridsdelar • akut insats vid påträffande av minor och OXA.
Nationell ammunitionsröjning	Ammunitionsröjning i fredstid på militärt område och inom civilt område som är avlyst för militär övning samt ammunitionsröjning som genomförs i fredstid inom ramen för stöd till civil verksamhet.
OXA	Med oexploderad ammunition (OXA) menas ammunition som efter skjutning, tändning, kast, läggning eller fällning <i>oavsiktligt</i> inte har exploderat (blindgångare).
Partiell sprängning	Oskadliggörande teknik där röjningsladdningar med riktad sprängverkan (spränglister eller sprängformar) används för att öppna upp OXA hölje och undvika detonation av röjningsobjektet.
Risktagningsnivå	Se <i>Handbok Am- och minröj Skyddsåtgärder</i> .
ROV (Remote Operated Vehicles)	Fjärrstyrd undervattensfarkost för lokalisering och oskadliggörande av sjöfynd.
Räddningsledare RÄL	Ledare för räddningstjänsten inom ett skadeområde. Räddningsledare är i regel brandbefäl.

Sjöfynd Med sjöfynd avses här utrustning som påträffas i hav, sjöar, vattendrag och på stränder. Sjöfynd delas in i:

Sjöfynd delas in i:

Militärt sjöfynd	Med <i>militära sjöfynd</i> menas all materiel som har militärt ursprung som lokaliseras på eller under vattenytan samt uppspolade på land kring stränder. Till militära sjöfynd ska även militära materiella fynd på eller under havsbotten räknas. <i>Militärt sjöfynd</i> är antingen <i>sjömilitärt sjöfynd</i> eller <i>övrigt militärt sjöfynd</i> .
Sjömilitärt sjöfynd	Med <i>sjömilitära sjöfynd</i> menas all materiel som är eller härrör från sjömilitära vapen. Om fynden har spolats upp ur vattnet och ligger på land, ska de också räknas till sjömilitära sjöfynd.
Övrigt militärt sjöfynd	Med <i>övrigt militärt sjöfynd</i> menas all materiel som är eller härrör från land- eller flygmilitära vapen.
Civilt sjöfynd	Med civila sjöfynd menas sjöfynd som inte hänförs till militärt sjöfynd.
Känt sjöfynd	<i>Kända sjöfynd</i> innebär att ammunitionsröjningsledaren har god kunskap eller med tillgänglig dokumentation, utbildning och med adekvat metod kan omhänderta eller oskadliggöra sjöfynd. Inget underrättelsevärde föreligger.
Okänt sjöfynd	<i>Okända sjöfynd</i> innebär att ammunitionsröjningsledaren med hjälp av tillgänglig dokumentation och samlad erfarenhet inte kan få fullständigt stöd hur sjöfyndet ska omhändertas eller oskadliggöras. Underrättelsevärde kan förekomma. Ammunitionsröjningsledaren är skyldig att kontrollera om kunskap om fyndet, dess funktion och hur det ska röjas, finns på annat ställe inom Försvarmakten.
Självsprängning	Automatisk process som förstör ammunition efter förutbestämd tid, t.ex genom sprängning, även kallat självförstöring.
Skadad ammunition (se OXA)	Ammunition som efter miljöbehandling eller i samband med stöld, brand, explosion eller genom transport, förvaring och hantering har påverkats så att fastställd klassning för transport och förvaring inte gäller.
Startlinje	Den linje varifrån ytletning eller ytsökning påbörjas vid ammunitions- eller minröjning.
Säkerhetsutbildningspaket Minor, OXA och IED	Säkerhetsutbildningspaketet Minor, OXA och IED innefattar direktriktad utbildning och syftar till att förmedla kunskap om hotet samt utveckla preventivt beteende och förmåga att vidta förebyggande åtgärder.
UMD (Under Water Munition Disposal)	Röjning av sjöminor och annan ammunition under vatten. Med röjning under vatten avses röjning på sådant vattendjup (djupare än 0,5 meter) att dykare eller ROV erfordras för röjning.

Ytletning	Lokaliseringsmetod som innebär att man visuellt söker igenom ett område för att upptäcka synliga minor eller annan ammunition eller tecken på dolda minor eller annan ammunition.
Ytsökning	Lokaliseringsmetod som innebär att man med hjälp av exempelvis ammunitionsröjningsökare, minsökare, minpik eller ytsökande minhundekipage söker igenom ett område för att lokalisera dolda minor eller annan ammunition.